

Gazteek naturarekin duten harremana ikergai

Gure inguruan ditugun animalia eta landareei buruz gaztetxoek zer dakiten aztertu dute EHUK eta Aranzadi zientzia-elkarteak. Iñaki Sanz Azkue biologoa gai horri buruz aritu da entzungai honetan.

Irudia: Petra, Pixabay

Euskadi Irratiko “*Ekosfera*” saiotik hartutako pasarteak entzun eta erantzun galderei.

<https://labur.eus/aHZVZ>

1. Zergatik elkarrizketatu dute Aranzadiko ikerlaria?

- a) Ingurumen-hezkuntzaren gaia berriki hasi direlako ikertzen.
- b) EHUK eta Aranzadi egindako ikerketa nazioarteko aldizkari batean argitaratu dutelako.
- c) Aranzadi elkarteak berak eskatu zuelako ikerketaren berri irratian ematea.

2. Esatariak eta ikerlariak askotan aipatu duten errealitate bat dakar gogora esatariak. Zein?

- a) Kanpoko animalien ohiturak bertakoenak baino hobeto ezagutzen dituzte hemengo gazteek.
- b) Hemengo gazteek ez dituzte bertako ugaztunen ohiturak ezagutzen.
- c) Kanpoko animalien izenak bai, baina bertako txorienak ez dituzte ezagutzen hemengo gazteek.

3. Zer egin nahi dute ikerlariak lortutako emaitzekin?

- a) Gizarteratu egin nahi dituzte eta hezkuntza-lerroak diseinatzeko erabili.
- b) Ikastetxeetan aurkeztu nahi dituzte emaitzak.
- c) Gai beraren inguruan ingurumen-hezkuntza ikerketa gehiago egingo dituzte, emaitzetatik abiatuta.

4. Bioaniztasunaren ikuspegitik zertarako balio dezake ikerketak?

- a) Bioaniztasunean zehatz-mehatz zer galdu den jakiteko.
- b) Hezkuntzatik bioaniztasun-galerari nola heldu pentsatzeko.
- c) Mundu-mailako erronkak eta Euskal Herrikoak koordinatzeko.

5. Ikerketan parte hartu duten gaztetxoei zer eskatu zaie zehazki?

- a) Aipatu duten abere/landare bakoitzeko ezaugarri bat idaztea.
- b) Animaliak eta landareak batuta, 20 izen aipatzeko guztira.
- c) Animalia eta landareen izenak emateaz gain, naturarekin lotutako beste alderdi batzuk aipatzea.

6. Ikerketako ondorioei buruz, aukeratu erantzun okerra.

- a) Gaztetxo batzuek ez dakite 10 landare-izen aipatzen.
- b) Berdintsua da landare eta animalien inguruko ezagutza eskasa.
- c) Gaztetxo gehienek eman dituzte 10 animalia-izen.

7. Zertan dute gabezia ikerketako ikasleek?

- a) Landareei buruzko eta bertako espeziei buruzko ezagutzan.
- b) Kanpoko espeziei buruz ere, izenaz aparte, gutxi dakite.
- c) Oro har, ez dakite bioaniztasun-galera Euskal Herrian nolakoa den.

8. Ikerlearen ustez, emaitzak ikusita, zer egin beharko litzateke kanpo-espazioan?

- a) Ikasleen aisialdia aprobetxatu kanpo-espazio naturalak ikertzeko.
- b) Hobeto ikertu ikasleek aisialdian nola erabiltzen duten kanpo-espazioa.
- c) Hezkuntzan, kanpo-espazioa erabili zenbait kompetentzia lantzeko.

ERANTZUNAK

- 1- b
- 2-c
- 3-a
- 4-b
- 5-c
- 6-b
- 7-a
- 8-c

HIZTEGI LAGUNGARRIA

Hezkuntzari buruzko. Hezkuntza oinarri, ikerketagai edo hizpide duena, horren inguruko.

Bertako txoriak. Tokian-tokiko, lekuko txoriak

Espeziekiko daukagun ezagutza. Espeziei buruz, espezien inguruan zer dakigun, zer ezagutzen dugun.

Gainbehera ikaragarria. Beherakada, erorkada, hondamendi oso handia.

Askok mugatzen duena. Askok baldintzatzen duena, zerbait lortzea zailtzen duena.

Nahiko nabarmenak direnak. Dezente esanguratsuak direnak.

Landareekiko itsutasunaren kontzeptua. Landareak ez ikustearen, egongo ez balira gisa jokatzearen kontzeptua.

Kontzientzia eza. Kontzientziarik ez dagoenean, kontzientzia gabezia, falta.

TRANSKRIPZIOA

Esataria. Environmental Education Research izeneko aldizkariak, EHUK - Euskal Herriko Unibertsitateak- eta Aranzadik egindako ingurumen-hezkuntzari buruzko lan bat argitaratu du. Iñaki Sanz Azkue, Aranzadiko biologoa, herpetologoa... Kaixo, ongi etorri.

Iñaki Sanz Azkue (Aranzadi). Kaixo, eskerrik asko Willy...

Esataria. Ez bakarrik hori. Gainera, hezkuntzan sartuta. Ikerketa orain argitaratu duzue, lortu duzue artikulua... Eta hori izan da gure aitzakia zu hemen, hona etortzeko. Baina gai honi buruz aspaldian ari zarete lanean, ez?

Iñaki Sanz Azkue. Bai. Nik uste dut momentu honetan niretzako badelako gai bat, ez hemen bakarrik baizik eta maila internazionalan lantzen ari dena, eta bueno ba, ingurumen-ezagutza horrekin eta lotura daukana, ez?

Esataria. Ez dakit salaketa hitza erabil daitekeen hemen, baina bai, askotan aipatzen dugu “eske (izan ere) gazte askok gaur egun ezagutzen dituzte tigreak, errinozeroak, ez dakit zer” Eta bertako txoriak ez dituzue ezagutzen, ez?” Bada arazoa, ez?

Iñaki Sanz Azkue. Bai. Kasu, kasu honetan 12 eta 13 urteko gazteei, gazteekin egindako ikerketa bat da. Ikusi beharko litzateke helduagoekin ere zer pasatzen den. Askotan gazteei buruz hitz egiten dugu, eta bai egia da, ezagutza hori, batez ere bertako espeziekiko daukagun ezagutza hori ba jaitsi dela, ez? Eta nik uste dut ba badela lerro bat oso interesgarria etorkizunari begira, izan ere, ingurumen-hezkuntzako ikerketek ematen dizkiguten emaitzak gero gizarteratzeko edo hezkuntza mailan egin beharreko lerro edo bide horiek diseinatzeko oso interesgarriak izan daitezke. Orduan, saiatu garena horixe bera izan da, ez?

Aipatzen da mundu mailan, momentu honetan ja(da) erronkak baditugu, eta erronka horien artean biodibertsitatearena (bioaniztasunarena) dago. Dagoeneko aditu eta zientzialari askok esaten dute: “Erne, galera eta gainbehera ikaragarria ari da izaten”. Eta horri nola heldu, ez? Eta momentu honetan ikusten duguna da hezkuntzak hor badaukala potentzialitate oso handi bat, eta orduan nik uste dut ikerketa honek balio dezakeela hori, ez?, esateko “nondik tira dezakegu?”

Esataria. Artikulua izenburuan aipatzen duzue espreski, jendea bizi den edo gazte horiek bizi diren herriaren edo hiriaren tamainak baduela, bueno, badela faktore bat ez? Askok mugatzen duena edo behartzen duena jakintza eta abar.

Iñaki Sanz Azkue. Bai.

Esataria. Baina ez da hori bakarrik. Esan nahi dut... Ikerketa zabalagoa izan da, ez?

Iñaki Sanz Azkue. Bai. Bueno, Euskal Herriko mila, gutxi gorabehera, bederatziehun eta piko ikasle hartu ditugu, 12 eta 13 urte artekoak, eta esan diegu: “Jarri itzazue, mesedez, 10 animalia eta 10 landare izen”. Eta horrez gain, noski, galdetu diegu zer interes daukaten naturari buruz, naturarekiko zein elementurekiko daukaten interes gehiago... Atera dira ondorio batzuk nahiko nabarmenak direnak. Batetik, oso nabarmena da aldea animalia eta landareen artean.

Esango genuke ikasleen % 88ak, oker ez banago, eman ditu 10 animalia-izen. Gero, beste kontua da zein animalia-izen eman dituen... Baina landareen kasuan, esate baterako, % 7a edo ez da izan kapaza (gauza) 10 landare-izen emateko, ez?

Orduan, bueno, hor hasteko badaukagu landareekiko itsutasunaren kontzeptua, ez? Eta gero ja(da) badago kontzeptu bat, berria, sartu duguna. Eta da bertako espeziekiko kontzientzia eza. Zergatik? Ba nabaritu dugulako kanpoko espezie asko aipatzen direla eta bertako espezieak gutxi. Horregatik(an) planteatzen duguna da etorkizunean, hezkuntza mailan ere, kanpo-espazioak erabili beharko liratekeela, baina ez bakarrik aisialdirako, baizik eta bertan hainbat eduki, hainbat konpetentzia landu ahal izateko, eta tartean ba hezkuntza-ikerketa edo metodo zientifikoa edo dena delakoa, ez?